

Hem sanatsal hem de sizi gölgede bıraktırmayan giysiler...

■ Sizinle moda konuşmaya geldim ancak siz sadece moda ile ilgileniyorsunuz, çok daha fazlası var galiba...

Doğru, var. Çünkü modanın yanı sıra Amerika'da renk kuramı da okudum. Yani 'colorist' olarak mezun oldum. Türkiye'ye geldiğim zaman Majic Life Oteli Bodrum'un da cephe renklendirmelerini yaptım. Fakat ülkemizde bu tarz çalışmalar naimlar kendi iç yapılarında halihazırda tercih ediyorlar. Onun için bu alanda çok fazla iş imkanı olmadı. Zaten esas işim moda tasarımı. Yine de renk kuramı mesleğim de devam ettirmek adına İstanbul Teknik Üniversitesi'nde üç yıldır iç mimarlık bölümünde renk kuramı dersleri veriyorum.

■ Renk kuramı tam olarak nedir?

Çok ciddi bir olay. Renk kuramı, sadece pigmentlerin renk analizleri değil. Önce şunu belirtmeliyim ki göyle bir çıkış noktası var. Her renk her renk ile uyur. Uymayan sadece tonlamalardır. Aynı zamanda, herhangi bir renk renklerle harika bir hale getirebiliriz. Ya da tam tersi, orayı (bu dünyanın en güzel manzarası seni de olsa) matledebiliriz. Zaten buzdaki (özelliği gözetilmeden) büyük cillerle coloristen daha çok yarı dımdan getiriyorlar. Geçti Türkiye'de bu işi bilmeyen birçok insan maalesef çok kolay "Ben renklerim" diyorlar. Bu çok sakıncalı. Nedenini de size şöyle izah edebilirim. Kıyafet özel bir yer tasarladığınız zaman bir defa o kişinin zevklerini yanı sıra, metabolizması ile ilgili, varsa hastalıkları ile ilgili bilgi sahibi olmanız lazım. Çok lastik bir örnek vereyim: Eğer san rengi yüksek tansiyonu bir müzitenizin yatak odasında kullanırsanız, ve üstüne üstlük bu sanın çok kuvvetli bir tonu olursa kişiyi çok erken olüne gönderebilirsiniz.

■ Renklerin etkisi bu kadar büyük mü? Yani sanın etkisi bu kadar ciddi mi?

Evet, bu kadar ciddi. Değişim gibi sanı özelliği tansiyon hastalarını bu kadar olumsuz etkileyebilir. Başka örnekler de verebilirim. Akşam 8 saat çalıştıran yerlerde giriş çıkışlar çok sıkız. Venegeyor ve... sanın... oyalanmadan kalkıp gidersiniz. O tür yerlerde çok fazla oturmanız rahatsız olursunuz. O tür yerlerde bunu teyik eden renkler kullanılır. Çünkü anıya, bu. O yüzden bu tür mekanlarda kırmızı gibi vurucu renkler tercih edilir. O yüzden bir renge nerede kullanmak ve hangi ölçüde kullanmak istediğiniz çok iyi bilmeniz zorundasız. Ancak dediğim gibi, renkler çok tonlamalar önerir. Mesela tunucu içtiği kahıdır. Ancak aynı tuncunamı farklı, açlı, somono bakan tonu nepe ve huzur verdiğini için yurt dışında ve özellikle de Amerika'da huzureverim çok kullanılır. Orada bir huzureverim gördüğünüzde duvarlarda ve özellikle yatak odalarında tuncunamı kullanılmıyorsa görürsünüz.

■ Renkler yüzünüzden mi bazı mekanlarda iyi bazılarında ise huzursuz hissediriz?

Evet. Bulduğunuz yerdeki renkler çok önemli. Bu sizin metabolizmanız ve yapınıza da ilgilidir.

■ Peki moda ve giyim söz konusu olduğunda? Bu bilgiler sizin için sizin moda tasarımı yaparken de çok işinize yarıyorlar.

Kesinlikle çok işime yarıyor. Çünkü müşterim geldiğinde onu tüm bunları göz önünde bulundurarak yönlendirebiliyorum ve çok rahat önerileri yapabiliyorum. Bu arada şimdiki söyleyeceğim şeyin altını çizmek istiyorum. Herkes her rengi sever Ama farklı tonlamaları sever. Mesela insanlar sak sak "Kırmızı bana iyi vakamıyor" derler. Bu doğru değil. Kırmızı herkeşe yakışır ama barine nar çırpı rengi, bir başkasına ise daha faydalı gölm tonu göder. Kırmızınan fuyaya, bordoya gelen tonlarında mavi tonu. Öbüründe ise sarımsız ton vardır. Eğer çıkarız ve sarımsız hafif bir sarılık varsa nar, ipeği tonları size daha çok yakışır. Bu arada, bütün söyledimden elemeyeyişim, Türk kadınlardan yapıtım en büyük lüta saç renkleri ile ilgili. Çünkü teninize gelen doğru saç rengi makulayacağı da etkilidir. giyiminizi de etkiler, her seviyizi etkiler. Size yakışan doğru saç rengini bulmanız, işi görümeğin işin aşın makulayacağı yönetime zorunda kalabiliyorsunuz.

■ Peki ya renk ve giyim?

Size bu konu ile ilgili yapılan bir araştırmaya anlattım. Bir kişi önce kendine hiç uymayan tonları giydirdi otoni lüta kişi den oluşan bir grubun kanısına, i görüşüne gönderiyorlar. Daha sonra bu grubtaki insanların onu deşerlendirmesi istiyorlar. T renklendikleri kendine yakıştı veya yakışmadı diye tek bir yanıtı yok. Ancak herkes "Bu person alından kalkabilir mi enan değildi". "Biraz rahatsız gözüktü". "Gözümü pek görmüydü denmişti değildi". gibi yorumları yapıyor.

İpek Tohumcu'nun atölyesine gittiğim'de umarım sohbetimiz sadece son koleksiyonla sınırlı kalmaz" diye düşünüyordum. Çünkü günümüzde bir modacıların yaptıklarını merak eden herkes mutlaka ona ulaşmanın yolunu bulur. İpek Tohumcu'nun anlatacağı o kadar çok ilginç hikayesi var ki... Moda ve tasarım en büyük tutkusunu. "En büyük şanssızlığım Türkiye'de bu işe geç başlamaktı" diyor. Geçten ne anladığımızı bağlı. Bu noktaya gelene kadar o kadar çok şey biriktirmiş ki; kıyafetleri bunu çok güzel yansıtır.

Herkes psikolojisi ile ilgili yorumlar yapıyor. Sonra aynı kişiye doğru tonlamalarda güvleniyorlar, sac ve makay ayırır. Bu defa başka bir grupta görüyorsunuz. Yorumları keskinlikle tam tersi ve gayet olumlu oluyor. Yani bazı şeylere çok dikkat etmemiz gerekiyor. Geyimle de ayan çok iyi tutumumuz lazım. Yemek yaparken nesil tuzuna, baharatına dikkat ediyoruz, fazlası tuzlanı bozabiliyor, geyimle de aynıntılar çok önemli. Renk çok önemli bir tamsınlıdır. O yüzden yurt dışıda bunlarla ilgili çok araştırmaya yapıyoruz. Çünkü renk sadece geyimle, yanı modada ve de korayında çok, her yerde var. Size renğin her alanda, her

renkli kıyafetler olmasından hoşlanmam çünkü bunlar dikkatimi dağıtır. Zaten zihnim o sırada çok şeyle meşguldir. Bir yere gülerken de sıyılı hemem farklı bir havaya sokmak çok kolay. Oysa renklerle oynamak kolay bir iş değil.

■ Peki geyimle olumsuz renk seçimleriniz?

Bir insanın ömür boyu tercih ettiği, kendine yakın hissettirdiği renkler vardır. İngilizce'de buna 'soul colour' denir, yani 'ruh rengi'. Ruh rengi dediğimiz o kişilerin geyiminde sevdiği renktir.

■ Sizin ruh renginiz hangisidir?

Yeşil ve mavı. Kırmızı ile çok rahat hissedemem. Bunu da şuna bağlıyorum: Okluka hepazek bir yapım var. Buna bir de

Suzan Yurdacan syurdacan@doganburda.com

kırmızı katığında hepisi bir arada çok fazla gelebiliyor. Oysa yeşil huzur veren bir renktir, beni dengeliyor. Mavi ise daha durgunlaştırır. Ancak keskinlikle her zaman çeşitli renklerle dıtiyorum var.

■ O kadar renk ile ilgilisiniz, bunun eğitimi aldınız.

Moda hangi noktada devreye girer?

Başta öğrenmem gerekiyorsa, ben asıl resim yapmayı çok seviyorum. Çok büyük yağıta atölyelere girdim.

■ Niyetiniz ressam olmak mıydı?

Hayır. Resim yapmayı çok seviyorum ancak hiç ressam olmayı düşünmedim. Yani bunu meslek olarak, para kazanma aracı olarak düşünmedim. Sanat benim gözümde para ile bağdaşmayan bir şey. O yüzden bunu bir meslek olarak hiç düşünmedim. Yoksa resim yapmak hayatımda her zaman var.

■ Peki hangi mesleği hayat ettiniz?

Mimarlık. Mimarlığa baktım. Rahmetli babamın iş adamıydı ancak dünyada mimarlık ilgili çalışmamı ne kadar sarat kıtılar varsa, hepisi bizi emverdi. Anemem ise öğütlerime emattı mezanımıda. Kıyafete, estetiğe çok meraklıydım. Geyimle de çok dıtiyordum. Ben daha ilköğretilikten, eve geldiğimde bebeklerle oynamaya bu anlamatik kitaplarına katılmıyordum. Yıkı yapıyorduk birçok farklı mimarın ismini biliyordum. Benim için büyük bir tutkuydu. İse ve üniversite dönemimde ise dışarıdan bir şey almak yerine kumaşlarla kendim bir şeyler yapmaya çalışıyordum. Kıyafetlerimi çizip bunları terziye dıtiyordum. Bilmediğim halde hepisi, provan bile kendim

İsmi Fashion Institute of Technology (FIT) diye geçiyor. Calvin Klein ise aynı okuldun mezunudur. İlk önce Parsons Tasarım Okulu'nda başladım (Donna Karan'ın mezun olduğu yer), oradan FIT'ye geçtim. Neden yurt dışıda okumak istediğimi de şöyleleyim: O dönemlerde Türkiye'de konfeksiyon ile ilgili hiçbir ders yoktu. Yani hiçbir teknik bilgiyi burada alma imkanı yoktu.

■ Okul bittiğinde de orada kalmaya devam ettiniz...

Evet. Türkiye'ye sürekli gidip geldim ama okul bitince de orada kalmaya devam ettim. Büyük yerde staj yaptım, farklı firmalara tasarımı yaptım. İken tasarımı ile ilgili çok yoğun çalışmaya başladım, lüta eski bir tasarımcının adına konulan İlek Wacs konfeksiyonu övüldü aldım. O zamanlar burada moda ve tasarımı ilgili çalışmaya başladım. Bu işi çok sevdim.

■ Türkiye'ye nasıl döndünüz?

Babamı kaybedince Türkiye'ye geldim. İş adamı olduğu için vefatından sonra hazırlar ve mahkemelerle, yanı bir dolu bürokratik işlemlerle zorunda kaldım. Yoksa buraya yerleşmeye niyetim yoktu. Asıl plan Amerika'da kendim firmamı kurmaktı. Neyse ki söz konusu moda olunca nerede bulduğumuz önemli değil çünkü artık her yerde kalyaya ulaşabiliyoruz. İnsanların sizin kıyafetlerinizi giymesini için onları yaşadığı yerke tasarlamak, üretmek zorunda değilsiniz.

■ Peki kıyafet tasarlarken en önemli şey ne?

Akılları bir şeyler yapmak çok kolay. Bunu ben de yapabiliyim. Ancak giyilebilir ve ilginç bir kolyet tasarlamak zorlar. Ve asıl meslek budur.

■ Siz bunu mu yapıyorsunuz?

Evet. Yaptıklarımı bir de 'sanatsal' sınıfta eklersek iyi olur. Benim kıyafetlerimi gördüğünüzde kendinizi i'i hissedersiniz ancak lüta asla sizin önünüzde geçmez. Size gölgeye bırakmaz. Kısası maksimum eden tasarımları yapıyorum. Kesim önüne geçiyorsa sevilmeyen. Zaten tasarımda iyi bir teknik, artı öğütürük arıyorum. Ben bir ses daha, ben herkesi güldürmek istemem ama sadece bir tasarımcı. Çünkü İT'de daha çok kişi sizin tasarımı yapıyor. Bu, özdeşleşim bir şey olur kendinizi tektarlaştırma başlatılır.

Aslında çok zevkli bir konu, çok zevkli bir alan.

■ Bir bilen olarak sizin için öyle olduğu kesin. Siz anlatırken akluma sadece ve hep sıyah giyen insanlar geldi... Onların durumu nedir?

Bir iştiraki temsil bir nasıl bir açıklaması var?

Size önce dekorasyonundan örnek vereyim. Bir kişi bize "Bu odada sadece sofra" veya "Sadece beyaz istiyorum" dediği anda bize öğütülen en önemli şey, orada durun! Çünkü bu iştirak bir geçiş döneminin ipocü. Bu tercih o kişinin bir geçiş döneminde olduğunu gösterir. O odada vakit geçirecek, mesela devamlı olarak oturacak. Beryin etlata, ne kadar içinde bulunursanız artar. Oysa giyimle başka bir şey... Ben de bir odanın muvvisi çok sevdiğim için mavı yapıyorum. Şimdi o odada oturuyorum. Ve değişimini istiyorum. İnsanların zevkleri de dönemi olarak değişir. Sıyah ve beyaz renkleri giyıp yapılabilecek ana formata teşkil ederler. Kır kırk istiyorsa evinin dekorasyonunu yapıyoruz "bu bunu uşuylayalım ama lüta arzu ederseniz sarıya göre bir kolyet veya buraya şöyle bir ses koyabiliriz" diye öneriler sunuyoruz. Geyimle sozulu temsil etmek gereklik işi döndüklüğü temsil eder.

O kişiler başka şeylerle meşgul oldukları zamanlarda fazla renk olmaları istemiyorlar. Ben de bir şey yaratırken üzerimde

yapıyorum. Tüm bunları sadece hissederek yapılabildiğini sanıyım. Çünkü sadece resimle ilgilimmedim, ben beykle de yapıyorum. Yani form moda bilirim. Neyse, lüta kim ki Türkiye'de mimarlık eğitimi ile ilgili fazla seçerizim yok bulduğum para koparıyı yurt dışıda okumayı aklına koydun.

■ Babanızdan o parayı isterken bir söz verdiğiniz mi? Bir şart koştu mu?

Hayır, bir şartı yoktu. Ancak babam esasen onu bana ev parası olarak verdi. Ben de "Ev almak istemiyorum, bu parayı eğitim için kullanmak istiyorum" dedim. Bunu gövendiği için nitaz etmedim.

■ Peki bu ev parasını nasıl değerlendirirdiniz? Yani nerede ne okudunuz?

New York University'nde Meko Tasarımı okudum. Su anki